

T.C.
KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

7/11393-6K-135
7/12012-6K-143

Sayı : 72416558-610-E.642576

02.08.2019

Konu : Soru Önergeleri

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA
(Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı)

İlgi : a) 30.05.2019 tarihli ve 43452547-120.07/E.468971 sayılı yazınız.
b) 14.06.2019 tarihli ve 43452547-120.07/E.473301 sayılı yazınız.

İlgi yazılar ekinde yer alan soru önergelerine ilişkin Bakanlığımızca hazırlanan cevaplar ekte sunulmaktadır.

Bilgilerinize arz ederim.

Mehmet Nuri ERSOY
Bakan

Ek : Liste ve Cevaplar (5 sayfa)

Not: 5070 sayılı Elektronik İmza kanunu gereği bu belge elektronik imza ile imzalanmıştır.

Cumhuriyet Bulvarı No:4 B Blok 06050 Ulus Altındağ / ANKARA
Telefon No: (312) 470 80 00 Belgegeçer No: (312) 470 51 30
<http://sgb.kultur.gov.tr> soruonergeleri@kultur.gov.tr

Bilgi için:Hülya TANRIVERDİ
İşletme İşçisi
Telefon No:(312) 470 50 07

**SIİRT MİLLETVEKİLİ SAYIN MERAL DANIŞ BEŞTAŞ'IN 7/12012 ESAS SAYILI
SORU ÖNERGESİNE BAKANLIĞIMIZCA HAZIRLANAN CEVAP**

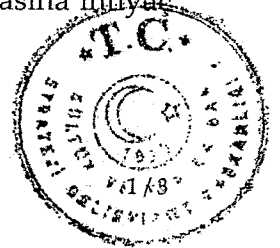
Ilısu Barajı ve HES Projesi rezervuar alanı Türkiye'nin güney doğu Anadolu bölgesinde bulunan Siirt, Batman, Şırnak, Diyarbakır, Mardin yerleşimlerini kapsamaktadır.

Bakanlığımız Kültür Varlıkları ve Müzeler Genel Müdürlüğü, Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın 63. maddesi, 4848 sayılı, Kültür ve Turizm Bakanlığı Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun ve 2863 sayılı, Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu hükümleri çerçevesinde, kültür varlıklarını korumakla yükümlüdür. Bu kapsamda kültür varlıklarının korunmasının sağlanarak gelecek kuşaklara aktarılması için gerekli çalışmalar uluslararası koruma ilkeleri doğrultusunda (Venedik Tüzüğü, Burra Tüzüğü, Geleneksel Mimarinin korunmasına İlişkin Sözleşme vb.) yapılmaktadır.

Taşıma işleri için ayrıca 2863 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu'nun "Taşınmaz kültür varlıklarının nakli" başlıklı, 20. maddesine göre çalışmalar yürütülmektedir.

- Kültür Varlıklarını Koruma Yüksek Kurulu'nun 10.04.2012 tarihli ve 36 sayılı İlke Kararı "Baraj Alanlarından Etkilenen Taşınmaz Kültür Varlıklarının Korunması" ile ilgili oluşturulan (6 akademisyen 1 KÜVAM temsilcisi) Bilim Komisyonu görüşleri,
- Tarım ve Orman Bakanlığı, Su Yönetimi Genel Müdürlüğünce oluşturulan, Çevre, Yeniden Yerleşim, Kültür Miras ve Yönetim konularında ilgili kurumlarca sürdürülen çalışmalara rehberlik, danışmanlık, destek sağlama, süreci izleme ve raporlama çalışmalarını yapan Bilim Komitesi görüşleri,
- Diyarbakır Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu'nun kararları doğrultusunda yürütülmektedir.
- Ilısu Barajı ve HES Projesi kapsamında 04.04.2012 tarihli ve 28254 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren ve 2012/10 sayılı Mülga Başbakanlık Genelgesi kapsamında çalışmalar DSİ ve Su Yönetimi Genel Müdürlüğü ile koordineli olarak gerçekleştirilmektedir.

Ilısu Barajı ve HES Projesi kapsamında, Hasankeyf Yukarı Şehirdeki İç Kale bölgesi, Darphane kayalığı ve diğer falezler kaya yapısı nedeniyle sudan etkilenecek olup Yukarı Şehir'in varlığını sürdürülebilmesi için korunması ve güçlendirilmesi amacıyla kaya istif ölçümleri, kaya katman tespiti, kaya düşmelerinin tespiti ile baraj su tuttuktan sonra kayalarda oluşacak tahribatların araştırılarak kayaların ve zeminin güçlendirilmesi işlemlerine yönelik jeolojik çalışmaların yapılmasına ihtiyaç duyulmuştur.

Hasankeyf ilçesi Yukarı Şehir yerleşkesinin üzerine oturduğu kayaç kütlelerinin yapısı, tehlike arz eden bölümleri ile kayaçlar üzerinde baraj suyunun etkisinin hesaplanması amacıyla tespitlerin yapılması ve gerekli önlemlerin alınmasına yönelik olarak Tarım ve Orman Bakanlığı Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğünce "Mardin-Hasankeyf Antik Kenti'nin Jeolojik-Jeoteknik Bakımdan Araştırılması ve Güçlendirilmesi Projesi" ön projeleri Diyarbakır KVKBK'nun 15.07.2014 tarihli ve 2421 sayılı kararı ile koruma projeleri "Yapısal Koruma-Onarım ve Güçlendirme" dâhil uygulama projeleri 19.11.2014 tarihli ve 2652 sayılı kararı ile onaylanmıştır.

Güçlendirme kapsamında;

- Tehlike arz eden kayaların düşürülmesi,
- Küçük Saray'da yapısal ankraj uygulamaları, beton duvar imalatları,
- Saha - Dere - Dicle ve Şaab Vadilerini dolgu yapılması
- Mağara ve boşlukların doldurulması
- Dahlika Deresi Islahı
- Antik Limanı yapılması gibi ana konuları kapsayan projelerin uygulamasıdır.

Tarım ve Orman Bakanlığı, Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü tarafından "Hasankeyf Antik Kentinin Jeolojik ve Jeoteknik Bakımından Güçlendirilmesi İkmalî İş'i"nin ihalesi gerçekleştirilmiş ve iş devam etmektedir.

İş kapsamında tehlike arz eden kayalara ilişkin ayrıca 17.08.2017 tarihli ve 5034 sayılı karar ile onaylanmıştır. Ayrıca alandaki Roma dükkânları ile arkeolojik kalıntıların koruma ve kapatma çalışmaları, Küçük Saray ile alınması gereken tedbirler ise Diyarbakır Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu'nun 20.09.2017 tarihli 5092, 5091, 5090 sayılı kararlar ile onaylanmış ve bir program dâhilinde çalışılmaktadır. Uygulamalar ayrıca Batman Müze Müdürlüğü ve Hasankeyf Kazı Başkanlığı denetiminde yürütülmektedir.

Söz konusu alanda dinamit kullanılarak tahribat yapıldığı iddiası tamamen asılsızdır.

Alanda kaya düşürme işlerinde dinamit kullanılmamakta olup ekolojik gazlı genleştiriciler ile gerçekleştirilmektedir. Diğer adıyla "ekolojik kaya kırıcı kartuş"un infilak etmeyen ve titreşim yaymayan bir teknik olması nedeniyle tercih edildiği işin uzmanlarınca belirtilmektedir. Konuyla ilgili detaylı bilginin DSİ Genel Müdürlüğünden alınmasında fayda görülmektedir.

İlisu Barajı ve HES projesi kapsamında bölgede gerçekleştirilen tüm çalışmalar Müze Müdürlüklerimizin başkanlığında ve müze uzmanlarının gözetiminde gerçekleştirilmekte olup mağara ve kanyonlarda arkeologlar olmaksızın işçiler yardımı ile tarihi eser toplandığına dair iddialar ise asılsızdır.

Bahse konu proje kapsamında 1980 yılından bu yana gerçekleştirilen tüm kazı ve yüzey araştırmaları Bakanlığımızın izinleri doğrultusunda ve üniversitelerin ilgili bölümlerinden konu ile ilgili bilim insanların katılımıyla, "Kültür ve Tabiat Varlıklarıyla İlgili Yapılacak Yüzey Araştırması, Sondaj ve Kazı Çalışmalarının

Yürütülmesi Hakkında Yönerge" kapsamında gerçekleştirilen tüm kazı çalışmaları ve yüzey araştırmaları bilimsel metotlara uygun yapılmaktadır.

2863 sayılı Kanun kapsamında korunması gerekli taşınmaz kültür varlığı olan Hasankeyf Antik Kenti'ne ait güvenlik ve denetim ilgili kolluk kuvvetleri, yerel yönetimlerce ve Batman Müzesi Müdürlüğü koordinasyonunda yapılmaktadır. Söz konusu alanlarda meydana gelen kaçak kazı olayları hakkında suç duyurusunda bulunulmakta olup adli işlemler Bakanlığımızca takip edilmektedir.

